

KÚRIA

Bfv.I.977/2013/6. szám

A Kúria Budapesten, a 2014. év január hó 21. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A csődbüntett és más bűncselekmény miatt **I. rendű terhelt** és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben az **I. rendű és II. rendű terheltek** védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Pesti Központi Kerületi Bíróság 212.B.X.26.113/2009/62. számú, valamint a Fővárosi Törvényszék 31.Bf.X.11.442/2012/7. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Pesti Központi Kerületi Bíróság 2012. június 11-én kihirdetett 212.B.X.26.113/2009/62. számú ítéletével bűnösnek mondta ki

- **I. rendű terheltet** csődbüntettben [1978. évi IV. törvény 290. § (1) bekezdés a) pontja], számvitel rendje megsértésének vétségében [1978. évi IV. törvény 289. § (1) bekezdés a) pontja], 2 rendbeli csalás büntettében [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdése, (2) bekezdés c) pontja, (6) bekezdés b) pontja], 4 rendbeli csalás büntettében [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdése, (2) bekezdés c) pontja, (4) bekezdés b) pontja] melyből 1 rendbelit mint bűnsegéd követett el;

- **II. rendű terheltet** bűnösnek mondta ki csődbüntettben [1978. évi IV. törvény 290. § (1) bekezdés a) pontja], csalás büntettében, mint bűnsegédet [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pontja, (6) bekezdés b) pontja], valamint 2 rendbeli csalás büntettében [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pontja, (4) bekezdés b) pontja], melyből 1 rendbelit bűnsegédként követett el.

Ezért halmazati büntetésül I. rendű terheltet három év börtönbüntetésre és négy év közügyektől eltiltásra, II. rendű terheltet egy év három hónap börtönbüntetésre és két év közügyektől eltiltásra ítélte.

Rendelkezett a bűnjelekről, a polgári jogi igényről és a bűnügyi költség viseléséről; ezen túl I. r. terheltet az ellene magánokirat-hamisítás vétségének vádja alól felmentette.

A terheltek és védőjük által bejelentett fellebbezések alapján másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék a 2013. május 6-án kihirdetett 31.Bf.X.11.442/2012/7. számú ítéletével az elsőfokú bíróság határozatát megváltoztatta;

- I. rendű terheltet a számvitel rendje megsértésének vétségeként értékelte, helyesen az 1978. évi IV. törvény 290. § (5) bekezdése szerint minősülő csődbüntett miatt emelt vád alól felmentette, a csalás büntettként értékelte cselekmények közül az 1978. évi IV. törvény 318. § (4) bekezdés b) pontja szerint értékelte cselekményeket 3 rendbeli, a 318. § (1) bekezdésére, valamint a (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel az (5) bekezdés b) pontja szerinti csalás büntettként - melyből 1 rendbeli bűnsegédként elkövetett -, továbbá 1 rendbeli, az 1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdésében meghatározott és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás büntettként minősítette, büntetését két év hat hónap börtönbüntetésre és három év közügyektől eltiltásra mérsékelte;

- II. rendű terhelte csalási cselekményei közül az 1978. évi IV. törvény 318. § (4) bekezdés b) pontja szerint értékelte cselekményeket 2 rendbeli, az 1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdésére és a (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel az (5) bekezdés b) pontja szerinti csalás büntettként - melyből 1 rendbeli bűnsegédként elkövetett - minősítette, börtönbüntetésének végrehajtását két évi próbaidőre felfüggesztette, és vele szemben a közügyektől eltiltást mellőzte. Emellett pontosította a járulékos kérdésekre vonatkozó rendelkezéseket, egyebekben azonban az első fokú határozatot helybenhagyta.

A jogerős határozatok ellen a terheltek védője a Be. 416.§ a) és b) pontjára alapítva terjesztett elő felülvizsgálati indítványt.

Az indítványozó szerint az ítéleti tényállás I. pontjában írt cselekmény kapcsán törvénysértően került sor a terheltek bűnösségének csődbüntettben történő megállapítására, mivel a terheltek e cselekményekkel valójában a hitelezőiket elégítették ki, céljuk nem a vagyon elrejtése vagy eltitkolása volt, és a nyilvántartásból minden egyes, vád tárgyává tett tétel kimutatható is volt. Emellett sérelmezte, hogy bár 2006. decemberében a terheltek a felszámoló felhívására 1.000.000 forintot megfizettek,

az erre vonatkozó bizonyítási indítványokat az eljáró bíróságok nem vették figyelembe, és nem vizsgálták azt sem, hogy a terheltek által a felszámoló tudta nélkül eszközölt kifizetések jogosak voltak-e. Emellett állítása szerint az sem felel meg a valóságnak, hogy védencei a felszámoló által kért iratokat nem adták át.

Álláspontja szerint a tényállás II. pontjában rögzített csalási cselekmények kapcsán téves az az ítéleti megállapítás, miszerint a terheltek cégei gazdaságilag ellehetetlenültek; ezt az első fokon eljáró bíróság több olyan - általuk csatolt - bankszámlakivonat ellenére állapította meg, amelyek szerint a terheltek által vezetett gazdasági társaságok több millió forintos bevételhez jutottak, és a bíróság nem vette figyelembe azt sem, hogy a terheltek érdekkörébe tartozó **1/a.sz.Kft** számláján 2006 szeptemberében közel 6.000.000 Ft volt.

Hivatkozott arra is, hogy terheltek igazolták: **T1-nek** a teljesítést megkezdték, **T2** is hasonló tartalmú nyilatkozatot tett, míg **T3-nak** a tartozásukat kiegyenlítették az eljárás befejezése előtt, és így az ítélet iratellenesen tartalmazza, hogy az utóbbi sértettnek még 400.000 forinttal tartoznak. Állítása szerint **T4-nek** is kifizettek a terheltek 12.000.000 forintot, bár e tanú valójában uzsorakölcsönt nyújtott, emellett iratellenesen tartalmazza az ítélet a kölcsönkérések idejét, mert csak a fizetési nehézségek miatt írtak alá később olyan elismerő nyilatkozatokat, amelyekre tekintettel az elkövetési idő áthúzódott 2005-re és 2006-ra.

Megítélése szerint tévesen tartotta közömbösnek a másodfokú bíróság azt, hogy a terheltek a felvett kölcsönöket mire fordították. Állította: a kölcsönök felvételekor a terheltek nem voltak olyan kényszerű helyzetben, hogy az így megszerzett összegeket a megélhetésükre kellett volna fordítani, nem volt jogtalan haszonszerzési célzatuk, és az átvett kölcsönöket minden esetben a vállalkozásaik anyagi nehézségeinek orvoslására fordították, azokhoz nem kapcsolódott egyéni anyagi haszonszerzési cél, és mivel a kölcsönök kapcsán nem törekedtek rendszeres jövedelemszerzésre, megélhetésüket nem ebből fedezték, így az üzletszerűség sem lett volna a terhükre megállapítható.

Sérelmezte, hogy bár a felvett hitelek visszafizetésének egyik akadálya volt az is, miszerint a **1.számú Zrt.** 2004. év végére a terheltek cégének 4.500.000 forinttal tartozott, és ennek pótlása végett kényszerültek magánhitelekre, az eljáró bíróságok az utóbbi társaság megkeresésére vonatkozó bizonyítási indítványnak sem adtak helyt.

Kifogásolta továbbá az I. rendű terhelttel szemben kiszabott büntetés mértékét, azt más ügyekben kiszabott büntetésekhez hasonlítva, azt is sérelmezve, hogy a terhelttel szemben kiszabott

szabadságvesztés végrehajtását a bíróság nem függesztette fel.

Mindezekre figyelemmel arra tett indítványt, hogy a Kúria a terhelteket - bizonyítottság hiánya miatt - az ellenük emelt vádak alól mentse fel.

A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak találta.

Álláspontja szerint a védő akkor, amikor arra hivatkozott, hogy a tényállás iratellenes, a bíróságok nem tettek eleget bizonyítási indítványainak, illetve a tényállásban rögzítettektől eltérően arra utalt, hogy a terheltek a felszámolónak 1.000.000 forintot átadtak, a kölcsönöket nem a tényállásban rögzített időpontokban vették fel, továbbá a kölcsönök felvételekor azt szándékukban állt visszafizetni és arra lehetőségük is volt, jogtalan haszonszerzési célzat nem vezette őket, a bizonyítékokon és a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységén keresztül a törvényi tilalom ellenére a tényállást támadták, így ezen érvekre tekintettel a felülvizsgálat kizárt. Emellett álláspontja szerint a tényállás I. pontjában rögzített cselekmények kimerítették a csődbüntett törvényi tényállását, így a terheltek bűnösségének megállapítására ebben a cselekményben törvényesen került sor.

A tényállás II. pontjában írt cselekmények kapcsán sem tévedtek megítélése szerint az eljáró bíróságok, amikor a terheltek pénzügyi nehézségeire tekintettel megállapították, hogy a hitelezőiket lehetőségeikről tévedésbe ejtették, és a kölcsönök visszafizetése nem is állt szándékukban.

Utalt arra is, hogy hét alkalommal kértek így kölcsön, összesen 14.700.000 forintot, így a rendszeresség nem vitatható, ahogy az irányadó tényállás szerint a személyes haszonszerzési célzat sem, emellett a rendszeres haszonszerzésre törekvés akkor is megállapítható, ha a vagyoni gyarapodás nem az elkövetőnél következik be; így helytálló az üzletszerű elkövetéskénti minősítés is.

Ezért arra tett indítványt, hogy a Kúria a felülvizsgálati indítványnak ne adjon helyt és a megtámadott határozatokat mindkét terhelt tekintetében tartsa hatályban (BF. 1912/2013/1.).

A Kúria nyilvános ülésén a terhelt védője és a Legfőbb Ügyészség képviselője is fenntartotta indítványát.

A Kúria a Be. 423. § (4) bekezdésében írtakra figyelemmel a határozatokat a felülvizsgálati indítványban megjelölt okok alapján, valamint az (5) bekezdésre figyelemmel a 416. § (1) bekezdés c) pontjában felsorolt - feltétlen hatályon kívül

helyezést eredményező - esetleges eljárási szabálysértésekre tekintettel is felülvizsgálta.

Ilyen, a Be. 373. §-a (1) bekezdésének I. b) és c) pontjában, valamint II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértést azonban nem észlelt sem az első-, sem a másodfokú bíróság eljárásában.

A Be. 416. (1) bekezdés - indítványozó által felhívott - a) pontja szerint felülvizsgálatnak van helye, ha a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével került sor; a b) pont - ügyben releváns fordulatai - alapján pedig akkor, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése vagy a büntető anyagi jog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak.

Az idézett törvényhelyekre hivatkozva benyújtott felülvizsgálati indítvány részben kizárt, részben megalapozatlan.

A Be. 423. § (1) bekezdésére figyelemmel a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó; ez a tényállás a felülvizsgálati indítványban nem támadható. Ebből következően a tényállás megalapozottsága nem vitatható, és csak az irányadó tényállás alapján van helye a bűnösségre levont következtetés, a cselekmények minősítése és az alkalmazott joghátrányok törvényessége vizsgálatának.

Az irányadó tényállás I. pontjának első részében rögzített cselekmény, azaz a jogszabályban írt beszámolási, leltárkészítési vagy egyéb tájékoztatási kötelezettség elmulasztása - amelyet az 1978. évi IV. törvény a bűncselekmény elkövetésekor ún. adminisztratív csődbüntettként, majd számvitel rendje megsértésének vétségeként rendelt büntetni - miatt emelt vád alól a Fővárosi Törvényszék az I. r. terheltet bűncselekmény hiányában felmentette.

Miután a felmentő rendelkezés felülvizsgálatának - a már hivatkozott törvényhelyre tekintettel - csak akkor van helye, ha arra büntető anyagi jogi szabály megsértése miatt került sor, ezt sérelmezve felülvizsgálatra kizárólag a terhelt terhére nyújt lehetőséget a törvény. A terhelt terhére azonban ilyen indítványt a 417. § (1) bekezdése szerint kizárólag az ügyész nyújthatott volna be; amennyiben pedig az indítvány nem jogosulttól származik, azt a Be. 421. § (2) bekezdése szerint a Kúriának el kell utasítania.

Ez irányadó akkor is, ha az indítvány a felmentő rendelkezésen keresztül a tényállást támadja.

Ezért az indítványozónak azzal a hivatkozással, miszerint nem igaz, hogy védenői a szükséges iratokat nem adták át a

felszámolóknak, a Kúria érdemben nem foglalkozott.

Az elsőfokú bíróság által a tényállás I. pontjának második részében megállapított és a másodfokú bíróság által kiegészített, illetve helyesbített, a felülvizsgálati eljárásban ekként irányadó tényállás szerint a terheltek a felszámolás elrendelését követően a gazdasági társaság vagyonát a felszámolóknak nem adták át, azzal neki nem számoltak el, ahogy a felszámolás elrendelése után tovább folytatott gazdasági tevékenységükből befolyt bevétellel sem, emellett a társaság bankszámlájáról a felszámoló hozzájárulása nélkül kifizetéseket teljesítettek; e tevékenységükkel a gazdasági társaság tartozásának fedezetéül szolgáló vagyont titkoltak el, a hitelezőik kielégítését megghiúsítva.

Ezért az indítványozó akkor, amikor arra hivatkozott, hogy a terheltek ezzel nem valósítottak meg bűncselekményt, mivel a tényállásban megállapítottakkal szemben a felszámolóknak átadtak egymillió forintot, és a bíróságok nem vizsgálták, hogy a felszámolás elrendelése után befolyt és a felszámoló előtt eltitkolt bevételből a felszámoló tudta és hozzájárulása nélkül foganatosított kifizetések jogosak voltak-e, ténylegesen a bizonyítási eljárás hiányosságaira hivatkozva és a bíróság által figyelembe vett bizonyítékok hiteltérdemlőségét, a bíróság bizonyíték-értékelő tevékenységének helytállóságát vitatva a törvényi tilalom ellenére a tényállást támadta.

Miután az indítványnak a tényállást támadó részében a felülvizsgálat kizárt, érdemben a Kúria ezzel sem foglalkozott.

A indítványnak a tényállás II. pontjában írt cselekményekre vonatkozó része alapján pedig a felülvizsgálat részben kizárt, részben megalapozatlan.

Az indítványozó akkor, amikor arra hivatkozott, hogy **I. rendű terhelt** a tényállás II/1. pontjában rögzítettekkel szemben **T4** sértettnek a felvett kölcsönöket maradéktalanul visszafizette, sőt - miután a kölcsön uzsorakölcsön volt - annak dupláját térítette meg, ugyancsak az irányadó tényállást támadta, ahogy akkor is, amikor azt állította, hogy a védenecinek szándékában állt valamennyi kölcsön visszafizetése, emellett a kölcsönök felvételekor még reálisan vélhették úgy, hogy a kötelezettségeiknek eleget is tudnak tenni.

Az irányadó tényállás szerint ugyanis a terheltek az egyes sértettektől rövid határidőre kértek kölcsönt úgy, hogy előttük a jelentős mértékű eladósodottságukat elhallgatták, és azt a látszatot keltve, hogy vállalkozásaik jól jövedelmeznek, őket tévedésbe ejtették; emellett tisztában voltak azzal, hogy nem áll módjukban a kölcsönöket visszafizetni, azok felvételénél őket

jogtalan haszonszerzési célzat vezette. Ezen belül - a tényállásban rögzítettek szerint - a terheltek hat sértettől hét alkalommal összesen valamivel több, mint egy év alatt 14.700.000 Ft-ot kértek kölcsön, és azt az érdekkörükbe tartozó cégek és személyes tartozásaik esedékes törlesztésére, valamint saját megélhetésükre fordították; azaz a tényállás tartalmazza a rendszeres haszonszerzésre törekvést és a személyes haszonszerzési célzatot is.

Ezért az indítványnak az ezeket a tényeket vitató része alapján is kizárt a felülvizsgálat.

Emellett az indítványnak a csalási cselekmények üzletszerűen elkövetettkénti minősítését támadó érvei sem foghattak helyt.

Ahogy arra a másodfokon eljáró bíróságok helytállóan utalt: a rendszeres haszonszerzésre törekvés megállapíthatóságának nem feltétele az, hogy a cselekményeket rövid időközönként kövessék el, ahogy az sem, hogy a vagyoni gyarapodás az elkövetőnél következzen be. Ugyanígy nem szükségszerű feltétele a bűnözői életmód megállapíthatósága.

Ráadásul az irányadó tényállásban rögzített - fenti - tények szerint a terheltek a terhükre megállapított csalási cselekményekből származó jogtalan hasznot - az erre fedezetet nyújtó jövedelem hiányában - részben esedékes tartozásaik fedezésére, részben megélhetésük biztosítására, azaz saját céljaikra fordították.

Így helytállóan minősítették az eljáró bíróságok a tényállás II/1., 2., 4., 5. és 6. pontjában írt csalási cselekményeket üzletszerűen elkövetettnek.

Az 1978. évi IV. törvény - elkövetéskor hatályos - 291/A. § (1) bekezdése szerint a 290. § szerinti csődbüntettet tettesként az követi el, aki a gazdálkodó szervezet (adós) vagyonával vagy annak egy részével rendelkezni jogosult.

Mivel az irányadó tényállás szerint a **1.sz. Kft.** önálló képviseleti joggal rendelkező vezető tisztségviselője I. r. terhelt volt, a terheltek terhére megállapított, a 290. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző csődbüntettként értékelt cselekményt tettesként ő követte el; ennek a cselekménynek II. r. terhelt bűnsegéde volt.

Ezt a cselekményt az eljáró bíróságok az utóbbi terhelt terhére ugyan nem bűnsegédként elkövetettnek minősítették, ez azonban az idézett törvény 21. § (3) bekezdésére figyelemmel nem érintette a rá nézve irányadó büntetési tételkeretet.

Emellett a tényállás II/1. pontjában írt csalás büntettét - az 1978. évi IV. törvény 12.§ (2) bekezdésére tekintettel - I. r. terhelt helyesen folytatólagosan követte el. Ennek megállapítását is elmulasztották az eljáró bíróságok, azonban ez sem érinti a terhelttel szemben irányadó büntetési kereteket; e körülmény csupán súlyosítóként lenne értékelendő a terhére.

Egyebekben azonban valamennyi cselekmény minősítése törvényes, és nem sértettek meg egyéb büntető anyagi jogi szabályt sem az eljáró bíróságok; a büntetést is a törvényes keretek között szabták ki.

A felülvizsgálati eljárásban ezért a büntetés mértékének vizsgálatára, vagy más, az indítványozó által felhívott ügyben kiszabott büntetésekkel történő összehasonlítására nem is kerülhetett sor.

Mindezekre figyelemmel a Kúria a megtámadott határozatokat a Be. 426.§-ára figyelemmel hatályában fenntartotta.

Az ismételt indítvánnyal kapcsolatos tájékoztatás a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontján, valamint a 418. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a Be. 421. § (3) bekezdésére figyelemmel a Kúria az ugyanazon jogosult által ismételten, vagy a más jogosult által azonos tartalommal előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2014. január 21.

Dr. Mészár Róza s. k. a tanács elnöke, Dr. Vaskuti András s. k. előadó bíró, Dr. Csák Zsolt s. k. bíró

A kiadmány hitelül:

*bíróági tisztviselő
MTné*